

HABACUC

Introducere

„Habacuc nu a fost o persoană egocentrică, preocupată doar de confortul și siguranța sa și a familiei sale. Ca un autentic patriot, el a fost profund tulburat de condițiile morale și spirituale din jurul său. Și-a iubit națiunea și a fost conștient că se apropia tot mai mult de prăpastia nimicirii, prin faptul că persista în călcarea legilor lui Dumnezeu. Prin urmare, de pe buzele sale se aud două întrebări chinuitoare: Până când? și De ce?“

—Richard W. De Haan

I. Locul unic în Canon

Habacuc 2:4 se bucură de distincția de a fi citat de trei ori în NT (vezi mai jos). La Fapte 13:40, 41 apostolul Pavel și-a încheiat predica rostită în sinagoga din Antiohia din Pisidia, citând Habacuc 1:5 – o altă ilustrație a modului în care o aparent obscură și scurtă carte din VT poate avea o bogăție de conținut doctrinar. De asemenea, comparați Habacuc 3:17, 18 cu Filipeni 4:4, 10-19. Atât profetul, cât și apostolul se puteau bucura în Dumnezeul lor, indiferent de împrejurările exterioare ale vieții.

Cât privește stilul, cărturarul creștin evreu Charles Feinberg scrie următoarele:

Toți îi acordă lui Habacuc un loc foarte elevat între profeții evrei. Poezia din capitolul 3 a fost pe bună dreptate elogiată în multe cercuri, drept cea mai strălucită mostră de poezie ebraică. Limbajul cărții este de o neasemuită frumusețe.¹

II. Paternitatea

Nu cunoaștem practic nimic despre profet. Numele Habacuc² ar putea fi tradus prin *îmbrățișează* sau *se luptă*.

Întrucât el este unul dintre foarte puținii care se intitulează profeti, unii cărturari cred că el nu numai că a avut *darul* profeției, ci și al *funcției* de preot. (Daniel, de pildă, a fost un om de stat, prin chemarea sa, dar un profet prin darul ce i s-a dat.)

Întrucât Habacuc se referă la instrumente muzicale în capitolul 3, s-a sugerat că el a fost implicat în corul de la templu, deși aceasta e doar o speculație.

III. Data

Întrucât Habacuc nu menționează nici un rege, profeția sa e dificil de datat. Totuși ea provine din anii 600 î.Cr., deși, cum era de așteptat, unii critici raționaliști plasează data apariției sale mult mai târziu, din motive numai de ei știute. În general cărturarii conservatori plasează profetul fie în timpul domniei lui Manase, sau a lui Iosia, fie în timpul domniei lui Iehoiachim, toți regi din secolul șapte î.Cr. Probabil cea mai acceptabilă dată pentru apariția cărții este în timpul domniei ultimului rege menționat, adică în jurul anului când a avut loc bătălia de la Carchemiș (605 î.Cr.), câștigată de Babilon.

IV. Fondul și tema

Revirimentul religios survenit în timpul domniei lui Iosia nu a durat multă vreme. Morala publică, ajunsă din nou sub influența cultelor licențioase ale lui Baal și Astartea, a cunoscut iarăși noi cote de decădere. Nedreptatea era foarte răspândită. Acestea erau așadar condițiile deplorabile cu care a trebuit să opereze Habacuc.

Profetul acesta a adresat mesaje către Iuda anterior captivității babiloniene (586

f.Cr.). Întrucât numele său ar putea fi tradus prin „luptătorul“, este adecvat în sensul că s-a luptat cu Iehova din pricina păcatului și pedepșirii locuitorilor lui Iuda.

Preferând traducerea „a îmbrățișa“, Feinberg îl citează pe Martin Luther, în favoarea sa, după cum urmează:

Habacuc semnifică un îmbrățișător sau unul care îl îmbrățișează pe altul, îl ia în brațe. El își îmbrățișează poporul, îi ia pe concetățeni în brațe, adică îi mângâie și-i susține, cum ai îmbrățișa un copil ce plânge, pentru a-l face să nu mai plângă, dându-i asigurarea că, dacă Dumnezeu va voi, în curând lucrurile se vor îndrepta.³

SCHIȚĂ

- I. PROFETUL RĂMÂNE PERPLEX PENTRU FAPTUL CĂ DUMNEZEU NU VA PEDEPSI NELEGIUIREA LUI IUDA (1:1-4)
- II. DOMNUL RĂSPUNDE CĂ SE VA FOLOSI DE BABILONIENI PENTRU A O PEDEPSI PE IUDA (1:5-11)
- III. HABACUC PUNE SUB SEMNUL ÎNTREBĂRII DECIZIA LUI DUMNEZEU DE A RECURGE LA O NAȚIUNE ȘI MAI REA PENTRU A O PEDEPSI PE IUDA (1:12-17)
- IV. RĂSPUNSUL LUI DUMNEZEU ESTE CĂ CEI DREPTI DIN CADRUL NAȚIUNII IUDA VOR SUPRAVIETUI, DAR CALDEENII NEDREPTI VOR FI NIMICIȚI (cap. 2)
 - A. Habacuc așteaptă răspunsul lui Dumnezeu (2:1)
 - B. Instrucțiunile ce i se dau să consemneze răspunsul și să aștepte împlinirea sa (2:2, 3)
 - C. Cel drept va trăi prin credință iar caldeenii nedrepti vor muri (2:4)
 - D. Înșirarea păcatelor caldeenilor (2:5-19)
 1. Pofa lor nestăvilă de a cuceri (2:5-8)
 2. Lăcomia și mândria lor (2:9-11)
 3. Îmbogățirea lor prin vărsări de sânge (2:12-14)
 4. Coruperea vecinilor lor (2:15-17)
 5. Idolatria lor (2:18, 19)
 - E. Liniștea de care se bucură înainte de a se abate furtuna judecării lui Dumnezeu (2:20)
- V. HABACUC SE ROAGĂ ȘI SE ÎNCREDE (cap. 3)
 - A. El face apel la Dumnezeu să intervină în favoarea poporului Său (3:1, 2)
 - B. El trece în revistă grija pe care i-a purtat-o El lui Israel, din Egipt până în Canaan (3:3-15)
 - C. El așteaptă ca dușmanul să fie pedepsit (3:16)
 - D. Indiferent ce se va întâmpla, el se va încrede în Dumnezeu, tăria sa (3:17-19)

Comentariu

I. PROFETUL RĂMÂNE PERPLEX PENTRU FAPTUL CĂ DUMNEZEU NU VA PEDEPSI NELEGIUIREA LUI IUDA (1:1-4)

Povara (sau oracolul, NKJV marg.; **Prorocia** în edițiile românești, n.tr) **pe care a văzut-o profetul Habacuc** este probabil titlul întregii cărți. În versetele 2-4, el s-a plâns Domnului pentru cumplita violență, nelegiuire, jaf și sfadă, pentru toate nedreptățile ce se făceau în Iuda. El îl întreabă pe Domnul cât va îngădui să rămână Iuda nepedepsită. Din pricina acestei întrebări și a altora asemănătoare ei, pe care I le pune lui Dumnezeu, Habacuc a fost uneori numit „îndoielnicul Toma al Vechiului Testament.“

Primele unsprezece versete ale profeției sunt un dialog între Habacuc și Domnul.

II. DOMNUL RĂSPUNDE CĂ SE VA FOLOSI DE BABILONIENI PENTRU A O PEDEPSI PE IUDA (1:5-11)

Răspunsul lui Dumnezeu este redat în versetele 5-11. El va ridica oștirea caldeeană ca să o pedepsească pe Iuda. Dușmanul va fi grăbit, amarnic, avar, violent, înfricoșător și trufaș. Babilonienii erau renumiți pentru cavaleria lor rapidă, ce repurta succese mari pe planul cuceririlor, fiind mai feroși decât lupii de seară. Ei râdeau de regii și prinții prizonieri și din tăria lor făcuseră dumnezeul lor. Feinberg comentează:

Succesul caldeului va fi înmulțit; el va răpi tot ce-i stă în cale, cum mătură vântul întinderi mari de teren. Procedând astfel, cuceritorul caldeu își adună vinovăție înaintea lui Dumnezeu din pricina ambițiilor sale nelegiuite și a faptului că a subjugat atâtea popoare neajutorate.⁴

III. HABACUC PUNE ACUM SUB SEMNU ÎNTREBĂRII DECIZIA LUI DUMNEZEU DE A RECURE LA O NAȚIUNE ȘI MAI REA PENTRU A O PEDEPSI PE IUDA (1:12-17)

Când a auzit Habacuc una ca asta, s-a tulburat și agitația lui l-a condus la al doilea dialog (1:12-2.20). Cum a putut Dumnezeu

s-o pedepsească pe Iuda prin intermediul unei națiuni mai rele decât ea? El polemizează cu Dumnezeu pe temeiul convingerii că ochii Săi sunt așa de curați încât nu pot privi nelegiuirea. Or, babilonienii erau din cale afară de răi! Dar Iuda le întrecea răutatea, întrucât evreii păcătuiau ca unii ce aveau parte de o lumină net superioară babilonienilor. Cum putea privi Dumnezeu asupra răutății babilonienilor, văzând cum aceștia îi prindeau pe oameni în plasă, ba chiar cu cârligul? Ei aduceau jertfe idolilor și se îngărau. Oare nu se va pune capăt acestui măcel cu care loveau ei națiunile? J. E. Evans explică:

S-a recurs la analogia cu viața pescarilor. Oamenii erau ca peștii pe care pescarul îi adună în plasă, după care aduce omagii divine plasei prin intermediul căreia s-a îmbogățit. Plecând de la această analogie, lumea era marea; națiunea era peștii; Nebucadnețar era pescarul. Plasa a fost forța militară a caldeului prin care acesta a putut să se îmbogățească atât de mult de pe urma cuceririlor sale.⁵

IV. RĂSPUNSUL LUI DUMNEZEU ESTE CĂ CEI DREPTI DIN CADRUL NAȚIUNII IUDA VOR SUPRAVIETUI, DAR CALDEENII NEDREPTI VOR FI NIMICIȚI (cap. 2)

A. Habacuc așteaptă răspunsul lui Dumnezeu (2:1)

Habacuc s-a retras în turnul său de veghere, așteptând să vadă cum îi va răspunde Domnul. El a dorit să fie singur pentru a putea să-și facă o imagine a modului în care vede Dumnezeu lucrurile. Acesta este un principiu cât se poate de important și pentru credincioșii din zilele noastre. Fie că-l numim „timp de meditație.“ fie „devoțiuni“ sau în orice alt fel, comuniunea zilnică cu Dumnezeu este de o importanță crucială pentru orice creștin.

B. Instrucțiunile ce i se dau să consemneze răspunsul și să aștepte împlinirea sa (2:2, 3)

2:2 Domnul i-a poruncit profetului:

„**Așterne în scris vedenia**“ (răspunsul Său la întrebarea lui Habacuc) pentru ca cel ce o citește să alege, ducând vestea (căderii Babilonului și restaurării lui Iuda).

2:3 A. J. Pollock spune că versetul acesta se referă la nădejdea evreului – venirea lui Cristos pe pământ ca să-Și înfrângă dușmanii, să elimine din împărăția Sa toate lucrurile care produc nelegiuire și să-Și întemeieze glorioasa domnie, făcând din Israel căpetenia națiunilor, deoarece El se va afla în fruntea națiunii evreiești.⁶ Când versetul 3 este citat la Evrei 10:37, pronumele neutru (referitor la vedenie) devine „El“ (adică Domnul), care va veni negreșit și nu va întârzia. Contextul NT se referă la nădejdea creștinului – Răpirea bisericii.

C. Cel drept va trăi prin credință iar caldeenii nedrepti vor muri (2:4)

Pentru că **sufletul** regelui Babilonului s-a semețit, plin de mândrie, el va muri, dar rămășița credincioasă a Israelului va **trăi prin... credință**. Versetul 4c este citat de trei ori în Noul Testament. Cele trei părți ale versetului, – cel drept – va trăi – prin credință, se armonizează bine cu accentele celor trei contexte în cadrul cărora se situează ele. Romani 1:17 subliniază elementul „cel drept“; Galateni 3:11 subliniază „credință“; Evrei 10:38 subliniază „va trăi.“ Redarea literală în contextul din Habacuc este: „Prin credința sa, cel drept va trăi.“ De asemenea am putea parafraza: „cel îndreptățit prin credință va trăi.“

D. Însirarea păcatelor caldeenilor (2:5-19)

1. Pofta lor nestăvilă de a cucerii (2:5-8)

2:5 Consumul de vin a fost păcatul național al Babilonului și, negreșit, al lui Nebucadnețar. Keil scrie că această dependență „este atestată de scriitorii antici..., și se știe din Daniel [cap., versetul] că Babilonul a fost cucerit pe când Belșațar și maimarii împărăției benchetuiau și se distrau cu nepăsare.“⁷ În plus, Babilonul mai avea și o nestăvilă poftă de cuceriri.

2:6-8 Versetul 6 începe cu o cântare zeflemisitoare, conținând cinci „vai“-uri împotriva Babilonului. Primul **vai** con-

damnă pofta sa de cuceriri militare, de a-și clădi imperii sau agresiunea sa. **Multe națiuni** pe care Nebucadnețar le-a cucerit îl vor zeflemisi pentru câștigurile sale necinstite și vor asupra și prăda Babilonul, cum le-a făcut și el lor.

2. Lăcomia și mândria lor (2:9-11)

Se rostește un al doilea **vai** împotriva lui Nebucadnețar pentru lăcomia și mândria sa. El a încercat să-și pună dinastia sa la adăpost de dezastre, dar câștigurile sale necinstite și cruzimea sa îl acuză acum.

3. Îmbogățirea lor prin vărsări de sânge (2:12-14)

Al treilea **vai** împotriva regelui a fost rostit din pricina poftei sale de a fi magnific și pentru tacticile sale de vărsare de sânge. Cetățile Babilonului, construite cu munca sclavilor, nu vor face altceva decât să hrănească focul nepotolit, iar pământul Îl va recunoaște pe Iehova ca pe Dumnezeu adevărat.

Dar va veni ziua în care adevăratul Dumnezeu va fi recunoscut pe plan global. Acest timp glorios este prezis într-un cadru poetic de aceeași factură măreață: „**Căci pământul va fi plin de cunoștința slavei Domnului, ca fundul mării de apele care-l acoperă**“ (2:14).

4. Coruperea vecinilor lor (2:15-17)

Al patrulea **vai** este rostit împotriva lui Nebucadnețar pentru că s-a bucurat nespus de mult că a putut să corupă celelalte națiuni din jur, pentru nerușinarea sa și pentru faptul că a distrus Ierusalimul și Iuda. Pe scurt, Nebucadnețar s-a făcut vinovat de promovarea a două ingrediente principale din conținutul programelor de televiziune, filmelor și „literaturii“ – stiluri de viață de o deșăntată și nerușinare prezentare a sexului (inclusiv formele de perversiune), alături de nesfârșite acte de violență fără noimă.

5. Idolatria lor (2:18, 19)

Al cincilea și ultimul **vai** îl condamnă pe rege pentru idolatria Babilonului în rânduri de un sfichiuitor sarcasm. Ce folos să ai un idol poleit cu aur sau argint, dacă nu

are suflare de viață în el?

E. Liniștea de care se bucură înainte de a se abate furtuna judecății lui Dumnezeu (2:20)

Acest verset a fost pus pe note, întregul aranjament muzical fiind folosit în unele biserici pentru a determina adunarea să intre în atmosfera de contemplare și pregătire dinaintea prediciei. Din nefericire, deși cuvintele sunt adecvate, contextul este că Domnul e pe punctul de a-Și demonstra puterea în cadrul *judecății*. Din această pricină tot pământul trebuie să tacă înaintea Lui.

V. HABACUC SE ROAGĂ ȘI SE ÎNCREDE (cap. 3)⁸

A. El face apel la Dumnezeu să intervină în favoarea poporului Său (3:1, 2)

Habacuc se roagă acum **Domnului**. El auzise despre modul în care Se purtase El în trecut cu dușmanii poporului Său; acum el Îl roagă să-Și reactualizeze lucrarea, pedepsindu-i pe dușmanii Săi și salvându-Și poporul.

B. El trece în revistă grija pe care i-a purtat-o El lui Israel, din Egipt până în Canaan (3:3-15)

3:3-7 În cadrul unei splendide vedenii a suveranității lui Dumnezeu pe care Scroggie o numește o „odă teofanică”⁹ (adică o cântare despre manifestarea lui Dumnezeu), Habacuc Îl înfățișează pe **Dumnezeu** mărșăluind împotriva dușmanilor Săi, zdrobindu-i cu puterea Sa și triumfând glorios. El face aluzii frecvente la ocaziile din trecut când Domnul i-a pedepsit pe dușmanii lui Israel – judecata împotriva Egiptului cu prilejul Exodului, apoi judecarea țărilor care s-au împotrivit Israelului în călătoria acestuia spre țara promisă și a națiunilor ce a trebuit să le alunge Iosua din Canaan.

În prima secțiune a rugăciunii gloria și strălucirea lui Dumnezeu sunt văzute atât în ceruri, cât și pe pământ.

Detaliile de ordin geografic – **Teman, Muntele Paran, Cușan și Madian** – se

referă cu toate la dușmani ai Israelului. De pildă, Teman, o cetate însemnată din Edom, reprezintă întreaga Idumee, iar Cușan este probabil identic cu „Cuș” sau Etiopia.

3:8-11 Puterea lui Dumnezeu este subliniată în aceste cuvinte, în special în manifestările sale asupra **răurilor, mărilor și munților**.

Versetul 11 se referă la faimosul eveniment de la Ghibeon în cadrul căruia Domnul a făcut o măreață minune în văzduh, ca să-l ajute pe Iosua să câștige bătălia (Ios. 10:12).

3:12-15 Aici Dumnezeu este văzut mărșăluind prin țară în sprijinul Israelului, călcându-Și în picioare dușmanii, în furia Sa.

În versetul 15 avem o referire la traversarea Mării Roșii (Exod 14), unde de o parte și de alta s-au adunat apele ca două ziduri mari, pentru ca poporul lui Dumnezeu să poată trece de partea cealaltă ca pe uscat. Habacuc Îl vede pe Dumnezeu ca și când ar traversa marea cu caii Săi.

C. El așteaptă ca dușmanul să fie pedepsit (3:16)

Când profetul a auzit despre judecarea invadatorilor babilonieni, el s-a cutremurat și s-a decis să aștepte în tăcere desfășurarea evenimentului.

D. Indiferent ce se va întâmpla, el se va încrede în Dumnezeu, tăria sa (3:17-19)

Între timp, indiferent prin ce încercări ar putea fi chemați să treacă profetul Habacuc și poporul său – **Chiar dacă smochinul nu va înflori, vița nu va da nici un rod, lucrarea măslinului va lipsi și câmpiile nu vor da hrană, turmele vor pieri din staule și nu vor mai fi cirezi în grajduri** – el totuși se va bucura în Domnul și în **Dumnezeul mântuirii sale**. Baxter exclamă:

Traducerea literală este: „Voi sări de bucurie pentru Domnul; voi face tumbe din pricina desfătării mele în Dumnezeu.” Iată așadar cât de hilară poate fi credința! – bucurie de cea mai înaltă factură în împrejurările cele mai nepriel-

nice! Ce biruință! Să ne-o dea Domnul și nouă!¹⁰

NOTE FINALE

¹(Intro) Charles Lee Feinberg, *Habakkuk, Zephaniah, Haggai and Malachi*, p. 12.

²(Intro) Cei mai mulți oameni pun accentul la acest nume pe prima silabă, dar accentuarea celei de-a doua silabe este preferată în limba engleză. În ebraică (ca, de altfel, în română, n.tr.) ultima silabă este cea accentuată (*Ha-ba-CUC*).

³(Intro) Feinberg, *Habakkuk*, p. 11.

⁴(1:5-11) *Ibid.*, p. 17.

⁵(1:12-1) J. E. Evans, alte documente neexistând.

⁶(2:3) A. J. Pollock, alte documente neexistând.

⁷(2:5) C. F. Keil, "Habakkuk," în *Biblical Commentary on the Old Testament*, Vol. 25, p. 74, 75.

⁸(cap. 3) Acest minunat capitol a fost pus pe note de evrei și se folosește în serviciul de închinăciune.

⁹(3:3-7) Scroggie, "Habakkuk," în *Know Your Bible*, Vol. 1, Vechiul

Testament, p. 196.

¹⁰(3:17-19) J. Sidlow Baxter, *Explore the Book*, p. 212.

BIBLIOGRAFIE

De Haan, Richard W *Song in the Night*. Grand Rapids: Radio Bible Class (cărți-cică), 1969.

Feinberg, Charles Lee. *Habakkuk, Zephaniah, Haggai and Malachi*. New York: American Board of Missions to the Jews, 1951.

Kelly, William. *Lectures Introductory to the Study of the Minor Prophets*. London: C. A. Hammond Trust Bible Depot, n.d.

Keil, C. E. "Habakkuk." În *Biblical Commentary on the Old Testament*. Vol. 25. Grand Rapids: Wm. B. Eerdmans Publishing Company, 1971.

Scroggie, W. Graham. "Habakkuk." În *Know Your Bible*. Vol. 1. The Old Testament. London: Pickering & Inglis Ltd., n.d.

Tatford, Frederick A. *The Minor Prophets*. Vol. 3. Ediție nouă (3 vol.). Minneapolis: Klock & Klock Christian Publishers, 1982.